

Școala "Dr. Ioan Mihalyi de Apșa"

SIGHETUL MARMAȚIEI, MARAMUREȘ

Zbor de fluturi

Nr. 1 - Decembrie 2010

***"Unui copil i-aș face cadou o pereche de aripi,
dar l-aș lăsa să învețe singur să zboare."***

Gabriel Garcia Marquez

Copilărie pe ritm de vioară

În acest prim număr al revistei "Zbor de fluturi" îi vom lua un interviu elevei Raluca Michnea din clasa a VIII-a A. Este o fată foarte talentată la vioară și nu numai. Sperăm să aveți și dumneavoastră, cititorii, aceeași părere ca și noi.

Cine te-a îndemnat către acest instrument și la ce vârstă?

Michnea Raluca : La îndemnul tatălui meu am început să studiez acest instrument la vârsta de 7 ani , sub îndrumarea domnului profesor Gavaller Alexandru și a Maestrului Florin Ionescu Galați.

Ce premii ai obținut pe parcursul acestor 8 ani ?

M.R. : Am obținut premiul I la concursul local din anul 2003 până în anul 2009 , în clasa a V-a locul III la olimpiadă , etapa zonală . Însă cel mai important dintre toate este locul I la Olimpiada Națională în clasa a VI-a .

Câștigând atâtea premii , sigur ai susținut concerte în diferite orașe . Care ar fi acestea ?

M.R. : Da ,este adevărat , am susținut multe concerte la : Botoșani , Sibiu , Ploiești , Nyiregyhaza (Ungaria) și Viena (Austria).

Ce înseamnă pentru tine acest instrument?

M.R. : Acest instrument pentru mine este foarte important , mai ales pentru că îmi ocupă mare parte din timp. Însă știu cum e ... să muncești e greu , însă când esti pe scenă și te aplaudă lumea te simți atât de bine încât nimic nu mai contează , deși acele 20-30 de minute în care ești pe scenă înseamnă mii și mii de ore în care ai studiat ca totul să îți iasă bine.

Cum arată o zi normală pentru tine ?

M.R. : După școală merg acasă , îmi fac temele , merg la ora de vioară de la 4 până la 7 sau 8 , după care învăț , iar în timpul rămas mă uit la televizor sau stau pe internet.

Care este filmul sau filmele tale preferate ?

M.R. : Filmele mele preferate sunt comedia "Home alone" și "Titanic" , un film nemuritor.

Spre ce carieră crezi că te vei îndrepta ?

M.R. : Din clasa a IX-a aș vrea să merg la Liceul de Muzică din Cluj Napoca și după asta mi-aș dori să fac Conservatorul în America.

Ai vreo preferință în materie de muzică ?

M.R. : Mie îmi place „Balada” lui Ciprian Porumbescu , dar nu pot să spun că am un compozitor preferat , fiecare compozitor are ceva special și fiecare compoziție este frumoasă în felul ei.

Te-ai gândit vreodată dacă ți-ai dori să faci parte dintr-o trupă ? Dacă da , cum crezi că ar fi?

M.R. : Mie mi-ar plăcea să fac parte dintr-o trupă în genul trupei „Amadeus”.

Ce zodie esti ?

M.R. : M-am născut pe data de 17.04.1996 și sunt berbec , deci sunt o luptătoare.

Cum îți vei petrece acest Crăciun ?

M.R. : Acest Crăciun mi-l voi petrece împreună cu familia, mergând la biserică , ca oricare credincios , deoarece este cea mai importantă sărbătoare din an , iar suferetele noastre trebuie să se încarce pozitiv.

Simina Vălean
Daiana Tifenbacher

Micul șahist

La doar 10 ani, Dicu Dan Alexandru, sau Andi cum îi zic prietenii ,este un mic expert în șah. Deja în palmaresul său se afla multe concursuri câștigate, atât în Sighetul Marmației cât și în celelalte orașe ale țării. De asemenea, Andi a primit și o diplomă pentru rezultatele excelente obținute la șah în cadrul festivității de premiere a oamenilor de seamă ai orașului nostru, organizată cu ocazia Zilei Naționale a României.

Dicu Dan Alexandru alături de Csurka Roland sunt primii șahiști de numai 9 ani care au obținut calificative internaționale ELO, iar numele lor apare în clasamentul dat publicității de Federația Internațională de Șah (FIDE).

De cât timp practici șahul?

Am început să joc șah aproximativ acum 2 ani.

Ce semnifică șahul pentru tine?

Șahul reprezintă pentru mine o

provocare intelectuală.

Cine te-a îndrumat spre șah?

Mama m-a îndrumat, deoarece încă din primii ani ai vieții am fost atras de șah. Și atunci știam puțin să joc și îmi plăcea foarte tare.

Ce te-a determinat să alegi șahul?

Am ales șahul pentru că am vrut să-mi dezvolt mintea.

La ce concursuri ai participat până acum și ce premii ai luat?

Am câștigat premii diverse, locul I, II, III, depinde de fiecare concurs. Ultimul concurs la care am participat s-a numit „Rivulus Dominarium” și s-a desfășurat la Baia Mare, unde am luat premiul I.

Știi că pe lângă șah participi și la concursuri școlare.

Da. Am participat la concursuri de română, matematică, engleză, cum ar fi „Evaluare în Educație”, „Arhimede”, „Cangurul” și altele.

Ce alte activități practici pe lângă șah?

Acum 2 ani, odată cu șahul, am început și atletismul.

Și participi și la concursuri de atletism?

Nu...,din păcate nu particip. Dar aș fi

interesat să văd cum e un concurs de atletism.

Ce planuri ai de Crăciun, care se apropie cu pași repezi?

Deocamdată mă pregătesc pentru o serbare de Crăciun alături de clasa mea, la școală.

Și vacanța de Crăciun, unde ți-ar plăcea s-o petreci?

Undeva la munte cu familia, iar seara de Crăciun într-un restaurant select.

Ce ți-ar place să îți aducă Moș Crăciun?

O tablă de șah și multă fericire în familie.

Ai vreun mesaj pentru cititorii noștri sau pentru revista noastră?

Crăciun fericit tuturor cititorilor și mult succes revistei!

Cîrlan Miruna
Sandor Mara

Iarna... anotimpul poveștilor

Lupta anotimpurilor

Se apropie luna decembrie și odată cu ea, sfârșitul luptei dintre toamnă și iarnă. Vântul e rece și steluțele de gheață sunt mai puternice decât picăturile de ploaie.

Ramurile copacilor sunt deja acoperite de zăpada pufoasă și albă ca laptele. Veșmântul de frunze aurii a fost acoperit de o pătură imensă și groasă de omăt.

Animalele înfrigurate nu mai fac față gerului nemilos și se ascund în casele lor. Toamna își pierde speranța pe zi ce trece. Culoarele ei închise au fost înlocuite de albul pur și sclipitor al iernii care se pregătește în mantia-i albă și orbitoare de zăpadă să ocupe tronul țării noastre. Ochii ei albaștri ca marea strălucesc ca stelele pe cer.

Casele din sat dorm sub oceanul de ninsoare. În zare, clăbucii albi de fum se văd ca păsările plecate în țările calde.

Toamna ne părește înlăcrimată, dar se va întoarce peste un an mai veselă și cu o mulțime de fructe și legume sănatoase. Acum, Crăiasa Zăpezii s-a instalat și ne-a adus cu ea toate bucuriile iernii. Copiii o întâmpină cu bucurie și așteaptă cu nerăbdare Crăciunul.

Un Crăciun împovărat de ninsoare este dovada incontestabilă că iarna a câștigat pe deplin acest duel al firii.

Crăciun fericit !

*Arba Anamaria Adriana
clasa a VII-a B*

A sosit iarna. De cu seară, flori de gheață au început să acopere orașul adormit. Peisajul iarna minunat îți dădea un are liniștit.

Neaua te făcea să visezi că pășești pe un covor moale și pufoș, țesut de iarnă. Norii plumburii se distrau și ei, văzând peisajul copilăresc și visător ce-i înconjură.

O fetiță poznașă gustă din zăpadă, iar omul ei de zăpadă parcă mulțumește naturii că a lăsat-o să-l creeze.

Pe drum, casele par tot mai mici sub haina de omăt ce le acoperă. În zare fumul se ridică neoprit și umple înălțimile de deasupra satului vecin. Din cer mii de fulgi apar, fiecare fiind ca o mică steluță argintie. Sub pătura de omăt se odihnesc plante, iar animalele sunt în ascunzișuri.

Copacii se învăluie în dantele albe, cercelete, iar ramurile lor atârnă oboseite, sub greutatea stratului de omăt. Din depărtare se aud râsetele copiilor care se bucură de jocurile iernii.

O vrăbiuță ce zbură să se adăpostească de ger se opri deasupra priveliștii, mirată de atâta frumusețe. Privind imaginile de vis, i se strecură un zâmbet pe chipul ei înfrigerat și obosit.

Totul este sub povara omătului, trezindu-se abia la Mărțișor !

*Ghereben Maria
clasa a VII-a B*

Sărbători în familie

bătoarea Crăciunului este o sărbătoare foarte importantă, sărbătorită în toate colțurile lumii, la diferite perioade de timp și în diferite moduri.

Spre exemplu, sărbătorile de iarnă în stil românesc și în stil franțuzesc se sărbătorește începând cu data de 6 decembrie și până pe 27 decembrie.

Pe data de 6 decembrie se sărbătorește Sfântul Nicolae sau (Le Papa Nicolas).

În seara de 24 decembrie se sărbătorește Ajunul Crăciunului (La Veille de Noël), noaptea când Moș Crăciun (Le Père Noël), ne vizitează și ne lasă sub brad cadourile mult visate de ani întregi.

Pe 25 decembrie se sărbătorește Ziua de Crăciun (Le jour de Noël), zi în care mulți oameni merg la biserică dimineața.

În 26 și 27 decembrie sărbătoarea continuă, iar oamenii merg în vizită la rudele cele mai apropiate și colindă.

Mâncarea tradițională a românilor sunt sarmalele, cozonacii și multe alte bunătăți. Însă mâncarea tradițională a francezilor este curcanul cu castane (le dinte aux marrons).

Crăciun Fericit !

*Burnar Anamaria
clasa a VI
-a A*

Moș Crăciun

Moș Crăciun e un tip mai în vârstă, cu barba și plețele lungi și albe. E mai rotofei el așa și, probabil, din cauza asta e mereu vesel și foarte vioi pentru vârsta lui și râde cu hohote lungi "Ho-hooo-hooooo". E îmbrăcat tot timpul în roșu, foarte prietenos și receptiv la dorințele copiilor. Locuiește undeva în Laponia, dar, în noaptea de Crăciun, când are treabă de nu-și vede capul, se plimbă pe tot globul. De fapt, se plimbă pe deasupra lui, prin văzduh, cu o sanie mare trasă de reni. Practic, într-o singură noapte, Moșul are timp să facă ocolul pământului, să intre, pe horn sau pe geam (mă rog, treaba lui pe unde) în absolut fiecare casă și să lase, tiptil și pe nevăzute, cadourile dorite, tuturor copiilor.

În zilele când mergi la grădiniță sau la școală, trage mama de tine încercând să te fure somnului dulce. De Crăciun, însă, te trezești cu noaptea-n cap, înaintea tuturor din casă. Te duci glonț, somnoros dar nerăbdător, cu ochii abia întredeschiși și cu inima încercând să spargă pijama și pipăi pe sub brăduț. Foșnetul pachetelilor pe care Moșul le-a lăsat acolo face somnul să dispară cum ai clipi. După ce mai întâi, cu obrazii roșii de emoție și uimire, desfaci cadourile, dai năvală spre camera părinților, dai ușa de perete și împarți cu ei bucuria minunatei surprize.

Și te surprinzi gândindu-te, preț de o secundă: "Oare ce-o să-mi aducă Moșul la anul?"

Hoza Florentina, clasa a VI-a B

Sfântul Nicolae – simbol al dărniceiei

Nici nu aștept să cadă primul fulg de nea, ca orice copil îl aștept pe Moș Nicolae. Mi-am lustruit deja ghetuțele și le-am pus în geam. Tot ce mai rămâne e să fiu cuminte, altfel Moș Nicolae îmi va pune în loc de cadouri o nuielușă.

În fiecare an de 6 decembrie, auzim povestea care spune că Moș Nicolae s-a născut în Orientul Mijlociu la nord de Bethleem, a trăit în secolul al IV-lea și a fost cardinal de Myra (acum aflată pe teritoriul Turciei). El a fost cunoscut pentru credința, zelul și dragostea pentru oameni, în special pentru copii.

Nicolae provenea dintr-o familie înstărită, iar la moartea ambilor părinți a moștenit întreaga avere, pe care a folosit-o pentru a-i ajuta pe oamenii nevoiași.

Se spune că Moș Nicolae vine la geamuri și vede copiii care dorm și sunt cuminiți, lăsându-le în ghetuțe, dulciuri și diverse cadouri.

Tot el este acela care-i pedepsește pe cei leneși și neascultători lăsându-le o nuielușă.

Spre deosebire de Moș Crăciun, Moș Nicolae nu se arată niciodată. De altfel, povestea darurilor împărțite

pe furiș în această noapte începe din vechime.

Legenda spune că trei surori, fete sărmâne, nu se puteau căsători datorită situației financiare dificile și de aceea tatăl lor vroia să le vândă.

Se spune că atunci când fata cea mare a ajuns la vremea măritișului, Nicolae, care era episcop, a lăsat noaptea, la ușa casei lor, un săculeț cu aur.

Situația s-a repetat și în cazul surorii mijlocii, astfel că, atunci când i-a venit vremea și fetei mici, tatăl s-a hotărât ca în noaptea dinaintea nunții să stea de pază și l-a văzut pe Sfântul Nicolae cum a urcat pe acoperișul casei și a aruncat pe horn un săculeț care a căzut într-o șosetă ce era pusă la uscat.

De aici a apărut obiceiul așezării șosetelor sau a ghetuțelor în noaptea de Moș Nicolae. Cardinalul l-a rugat pe nobil să păstreze secretul, însă acesta nu a făcut-o și de atunci fiecare sărac care primea ceva, îi mulțumea lui Nicolae.

Deci, copiii, nu uitați de Moș Nicolae, în fiecare an, cu toții să împletim un colier gingaș înlănțuit de perle argintii pe care să se profileze bunătatea, dărnicia, învățătura și toate cele bune.

*Mădălina Negrea
Mădălina Michnea
Clasa a VIII-a A*

POEZII ȘI COLINDE

NAȘTEREA DOMNULUI

Afară e iarnă
Iar la ora de religie,
La sărbătoarea ce urmează ne gândim.
Cum Maria și Iosif,
Vorbesc între ei:
La recensământ să pornim
Acest scump oraș trebuie să-l părăsim
Căci drumuri avem de bătut astă iarnă.
- Haide, Iosif !Să ne grăbim
Afară nu ninge și nici nu e frig.
Alegem măgarul
Ca și un bun ghid
Când steaua răsare
În jur e mirare.
Magii o urmăresc
Și la Isus sosesc
Mare rege, te-am căutat,
Te-am crezut și te-am urmat.
Mare rege, mii de ani te-am așteptat,
Până când steaua mi te-a arătat.

Volner Ioana, clasa a V-a A

Colindiță cu codiță

Colindiță cu codiță, hoalbă ochii la poliță
Este-o șuncă și-un colac, sculați gazde și ni-l dați.

Noi umblăm și colindăm și nimic nu căpătăm,
Alții umblă și colindă, capătă colaci prin tindă.

De ni-ț' da , de nu ni-ț' da, șohan n-om mai colinda,
Că ni-i scurtă gubuța și mă tem e-om îngheta.

Colindița nu-i mai multă, să trăia cine-o ascultă,
Colindița-i atâta, cine-o ascultă să trăia !

*Simina Vălean
Miruna Cîrlan
Clasa a VII-a A*

Snow, reindeer, Santa Claus.....

From Europe to America and from the North Pole to the Southern countries, people celebrate Christmas-a beloved holiday with lots of events designed to bring the spirit of Christmas past, present, and future into the season.

Christmas is an annual ritual that became universal and everybody enjoys spending it. Do you like this holiday? It is associated with snow, fir-trees, mistletoe, Santa Claus, presents, traditional food, specific songs called carols and happiness.

Celebrations start properly on 24 December, on Christmas Eve. The Christmas tree and all the drinks and decorations have been bought. Christmas cards are amazing and they have been already sent to relatives or friends. About a week before Christmas, people usually decorate the fir-trees with lights, various coloured decorations and a star at the top. Family presents are usually put under the tree.

Now, let's talk about Santa Claus. All of us know that Santa Claus is the man who brings us presents. He comes from Lapland and he has a sleigh which is pulled by reindeer. He lands on the roof, he climbs down the chimney and puts the presents under the beautiful fir-tree.

Traditional food in Britain consists of roast turkey with potatoes. The drinks are various. It can be beer, wine and other many drinks. Christmas is the most beautiful celebration that I have ever seen!

Merry Christmas!!!

*Burnar Anamaria
CLASA a VI-a A*

Crăciunul, leagăn al spiritualității

Cred că cea mai frumoasă și mai iubită de cei mici și mari, săraci sau bogați, este sărbătoarea Crăciunului. Veche de peste două milenii, răspândită pe tot globul, cea mai importantă sărbătoare a creștinilor este așteptată cu

emoție și bucurie. Crăciunul este asociat cu feeria iernii, cu puritatea zăpezii și este o sărbătoare emoționantă, mai ales pentru copii, care așteaptă sosirea lui Moș Crăciun.

Semnificația religioasă a Crăciunului este nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, trimis pe pământ să ajute oamenii să devină mai buni, mai îngăduitori, mai darnici, mai credincioși. Această sărbătoare semnifică nașterea, creația și veșnicia universului.

Prin naștere se perpetuează specia umană și viața devine veșnică. În aceste zile suntem mai buni, mai veseli, mai sănătoși și mai umani. Fiecare om, copil sau bătrân, își amintește cu plăcere sărbătorile de Crăciun și momentele speciale pe care le-a trăit. Copiii îl

așteaptă cu nerăbdare pe Moș Crăciun în fața căruia recunosc fără teamă dacă au fost cuminiți sau au făcut năzbătii. Ei știu că Moșul este iertător și le aduce daruri mai ales dacă spun o poezie sau cântă o colindă.

Oamenii maturi și vârstnicii sunt emoționați amintindu-și de copilărie, de darurile de Crăciun pe care le primeau chiar și cei săraci. Când eram copii nu prea înțelegeam de ce Moș Crăciun aducea unor copii mai multe daruri, iar altora mai puține. Explicația venea de obicei din partea părinților și era foarte simplă: Moș Crăciun aduce cadouri mai multe copiilor care au fost foarte cuminiți. Acesta este și astăzi un argument foarte serios și este o motivație puternică pentru copii care se străduiesc să devină mai cuminiți, mai harnici și mai ascultători pentru ca anul următor să primească mai multe daruri.

Pe lângă sosirea lui Moș Crăciun o altă bucurie este bradul de Crăciun, acest pom venerat, care rămâne verde tot anul, ne aduce în case mirosul pădurii, este simbolul purității și veșniciei. Întreaga familie participă cu veselie la ritualul împodobirii bradului cu globuri multicolore, beteală, dulciuri și becuțe colorate.

În feerică seară de Crăciun sunt emoționante colindele care vestesc nașterea lui Iisus, cel trimis de Dumnezeu să mântuiască oamenii de păcate. Copiii merg cu

colindul din casă în casă, înfruntă gerul, zăpada, cântă cu veselie, cu însuflețire chiar dacă au năsururile înghețate și primesc cu bucurie daruri, nuci și mere.

Sărbătorile de Crăciun sunt minunate mai ales în satele unde se respectă tradițiile străvechi. Peisajul de iarnă este emoționant: căsuțele sunt luminate, prin geamuri licăresc lumânări și globuri colorate, iar mesele sunt pline de bunătăți tradiționale: cărnați, sarmale, caltaboși, colaci, cozonaci.

Amintirile sărbătorilor de Crăciun din copilărie ne întristează uneori pentru că ne dăm seama că nu putem da timpul înapoi. Însă e minunat să-i primim în casele noastre, cu lacrimi de emoție în ochi, pe copiii și nepoții noștri, care ne urează tot ce e mai frumos și ne încălzesc sufletele cu veselia și tinerețea lor.

**Mădălina Negrea
Mădălina Michnea
Clasa a VIII - a A**

Magia sărbătorilor

Misterul serii de Crăciun, puterea magică a darurilor sale și mai ales „Sfințenia luminii sale astrale”, proiectează în mintea noastră o poartă timpurie. Prin dimensiunile acestei porți fermecate, fiecare om visează să pătrundă din lumea obișnuită a faptelor și întâmplărilor măsurabile, într-o alta a veșniciei, sau altfel spus, în tărâmul de basm al „tineretii fără bătrânețe și viață fără de moarte.”

Fiecare din noi poartă întreaga viață imaginea unui Crăciun desăvârșit, cu zăpadă

imaculată, cu mireasmă de cetină de brad, cu cozonaci cu arome de portocale, de mere, de nucă și cu grâu încolțit. Este o stare mistică,

pe care o dorim, o așteptăm, o simțim și suntem bucușori să o străbatem din an în an, cu un sentiment mai profund, care ține de credință, fiind sinonim cu plutirea irepetabilă prin cerul sfânt, cu mireasmă de smirnă și tămâie, în lumina stelei vestitoare, de pe cerul Betleemului.

Poate de aceea cântecele și colindele de Crăciun, indiferent cărui neam aparțin și în ce grai sunt rostite, au ca trăsătură starea de grație. Cu atât mai mult stăvechile colinde ale românilor, care sunt dovezi ale stăvechimii creștinătății la noi.

În sunet de cântec, intră și ies colindătorii din casele românilor, făcându-i mai buni, mai bogați, mai sănătoși, mai darnici.

Prof. Lucreția Herșcovici

Scurtă istorie a colindului

Dintre obiceiurile legate de date calendaristice fixe, cele din perioada 24 decembrie - 7 ianuarie, se bucură de cea mai mare popularitate și bogăție de manifestări, având origine precreștină, cu suprapuneri de elemente din cultura *romană, slavă*. La majoritatea vechilor popoare, solstițiul de iarnă, era sărbătorit cu manifestări de mare amploare (*dansuri, cântece, rituri, travestiri în animale, daruri, mese îmbelșugate, urări de belșug și fericire*).

Crăciunul este una dintre cele mai importante sărbători creștine, este sărbătoarea Nașterii Domnului, timp al bucuriilor, al păcii și al liniștii sufletești. Este perioada în care primim și dăruim multă iubire și căldură sufletească. Acest lucru se remarcă și în entuziasmul cu care se fac pregătirile pentru această sărbătoare.

Prima sărbătoare atestată a Crăciunului pe 25 decembrie datează din anul 336 d.Hr. Genul cel mai bogat și cel mai reprezen-

tativ este colindul. Termenul derivă de la „*Calendae*”.

Crăciunul fără colinde ar fi mai trist, însă puțini știu de unde a început povestea colindului. Colindele de iarnă au texte rituale, închinare Crăciunului și Anului Nou. Originea lor se pierde în vechimile istoriei poporului român. Inițial, colindele aveau un rol ritual, de urare pentru fertilitate, rodire și belșug. Colindele erau folosite inclusiv pentru alungarea spiritelor rele și pentru a mijloci reintâlnirea cu cei plecați pe tărâmul celălalt. După ce au căpătat o conotație biblică, colindele au păstrat doar ritmul unui cântec de sărbătoare și versurile au fost adaptate astfel încât să fie în acord cu noua semnificație.

Versurile și încărcătura creștină din colinde, au apărut abia în Evul Mediu, sub atenta supraveghere a bisericii. Odată cu intrarea în postul Crăciunului se constituie cetele de colindători. Bine organizați, copiii se adună la o gazdă, pe care o stabilesc din

vreme repetă zilnic colindele, alese în funcție de vârsta colindătorilor. Cântecele interpretate în seara de Ajun de micuții colindători sunt de obicei, cântări solemne, prin care se vestește Nașterea Mântuitorului, creând astfel o punte între cer și pământ, iar toți membrii comunității îi primesc cu bucurie pe vestitori, fiind considerați aducători de belșug.

Deși se întâmplă de ani și ani, sărbătoarea Crăciunului ne face mai buni, mai curați sufletește. Într-un peisaj feeric, magii ne aduc vestea Nașterii lui Iisus și sufletul se îmbracă în strai de sărbătoare

**Simina Vălean
Miruna Cârlan
Clasa a VII-a A**

Întâmplări cu Moș Crăciun...

A sosit iarna. Cu ea și marea sărbătoare Nașterea Domnului. Cristina aștepta demult această sărbătoare. Ea a pregătit pentru Moș Crăciun o tavă mare cu fursecuri cu gem și ciocolată și un pahar cu lapte cald sub brad. Fetița nu vroia deloc să meargă cu sora și prietenele ei la colindat, deoarece îl aștepta cu nerăbdare pe moșul. Sora ei pe nume Vanesa a rugat-o să vină și ea la colindat și până la urmă a venit. Ea a uitat să meargă și la bunica ei. S-a grăbit acasă și când a ajuns, moșul nu venise încă. Fetița și-a dat seama că Moș Crăciun s-a supărat pe ea. Cristina a stat puțin pe gânduri, și-a luat haina pe ea și s-a dus la bunica ei. I-a colindat colinda "O, ce veste minunată" cu o voce lină ca de înger. Bunica ei s-a bucurat foarte tare și a început să plângă de bucurie.

Ea s-a întors fericită acasă, unde l-a găsit pe moșul sub brad mâncând fursecuri.

- Bună seara, Moș Crăciun!

- Bună seara!

- Vă plac aceste fursecuri?

- Da, sunt foarte bune, exclamă moșul zâmbind! Și dacă tot te-ai ținut de cuvânt îți voi face un

cadou mare.

- Ce fel de cadou, moșule?

- Vino cu mine afară și îți voi arăta.

Și au mers împreună afară, moșul a urcat-o pe fetița pe sania lui cea mare trasă de opt reni și au zburat deasupra cerului. A început să ningă cu fulgi mari și pufoși. Cristina s-a bucurat nespus se mult. Ea l-a ajutat pe Moș Crăciun să împartă câteva cadouri copiilor. Ei au zburat până în Laponia, țara moșului.

Aceasta a fost o sărbătoare de neuitat pentru Cristina și un cadou foarte frumos. Când s-a întors acasă, fetița a văzut sub brad o mulțime de cadouri și o felicitare de la Moș Crăciun în care scria:

"Cristina, sper să-ți fi plăcut cadoul și anul următor să fii mai cuminte ! CRĂCIUN FERICIT!"

Chirai Andreea

Clasa a VI-a A

Era iarnă. Era Ajunul Crăciunului. Un vuiet surd se încovoia de după dealuri și se pierde în văi adânci, semn că în curând va începe viscolul și ninsoarea. În câteva minute, cerul cernea fulgi de nea ca niște mărgăritare mici și albe.

Amurgul serii se întindea ca un zăbranic sur. Mă pregăteam pentru cina în familie, când am auzit bătăi puternice în fereastra camerei mele. Am fugit la geam și l-am deschis. În clipa aceea am rămas încrămențită:

- Ce mai faci, draga Moșului?

Eram foarte speriată, nici nu știam ce să răspund.

- Nu îți fie teamă de mine ! Te rog să vii și să te urci în sania mea.

M-am urcat în sania Moșului și am pornit. Nu știam încotro mă duce, dar mă gândeam că nu mi se putea întâmpla nimic rău.

După câteva minute, am ajuns la o căsuță care părea părăsită. Moșul a poposit pe acoperișul ei și mi-a spus:

- Vino să cobori cu mine pe horn!

- O! Moșule, dar nu vom cădea?

- Nu-ți face griji. Te voi ține eu.

În câteva momente, am ajuns în căsuță. Era foarte frig înăuntru, deoarece nu era nici măcar puțin foc. Moșul a strigat un nume de copil, pe care, însă nu l-am reținut. Atunci, de după un colț a apărut un copilăș mic, învelit într-o păturică destul de subțire. Tremura de frig. Moșul l-a chemat la el și i-a spus:

- Vino, copile să te încălzești!

Atunci, Moșul a făcut un semn și dintr-o dată, în șemineu s-a aprins un foc mare și roșiat. Copilul, văzând aceasta, s-a apropiat de foc. Își ținea mânuțele mult prea aproape, făcându-mi-se milă de el și gândindu-mă că de

mulți ani nu a mai văzut pâlparea unui foc.

În clipa următoare, Moșul a scos din sac un brăduț micuț, câteva globulețe multicolore și ne-a spus:

- Veniți să împodobim brăduțul acesta !

Decorarea bradului a durat câteva minute. Atunci Moșul i-a făcut o mare bucurie copilului dăruindu-i mai multe jucării. Terminând, Moșul mi-a spus :

- Am terminat aici! Împreună cu tine am reușit să facem un copil fericit, însă mai trebuie să bucurăm mulți alții. Moșul și-a luat rămas-bun de la copil, iar noi am pornit mai departe.

În acea noapte, am reușit să facem milioane de copii fericiți, acum înțelegând de ce Moșul a venit la mine și m-a luat în această călătorie. Pentru că a vrut ca eu să-l ajut la împărțitul cadourilor, transformându-mă într-un spiriduş și promițându-mi că de acum încolo, în fiecare Ajun de Crăciun, îl voi ajuta să împartă cadouri copiilor de pretutindeni. Crăciun Fericit!

Burnar Anamaria

Cls. a VI-a A

Dimineata, imediat după ce m-am trezit, m-am dus să văd dacă moșul mi-a adus cadouri sub brad . Nu-mi venea să cred ochilor... era plin de cadouri mici și mari . Împreună cu părinții mei, am deschis cadourile. Erau o mulțime de jucării și de dulciuri . A doua zi m-am trezit dimineata, cu gândul de a-l vedea pe Moș Crăciun, deoarece el se mai întoarce încă o dată pe la casele copiilor la care le-a adus cadourile cu drag așteptate.

Brusc a apărut în ceață cenușie o săniuță trasă de reni, care era condusă de un bătrânel cu plete albe îmbrăcat în roșu și alb, cu o curea groasă de culoare neagră și cu niște ochelari argintii. În spatele acestui bătrânel se aflau o grămadă de cadouri și jucării. Atunci mi-am dat seama că este Moș Crăciun. L-am strigat și l-am invitat la o cană cu lapte și niște fursecuri cu ciocolată. Cu o voce blândă zise:

- Îți mulțumesc pentru aceste bunătăți !

- Cu plăcere!

Pentru că te-ai străduit să te trezești așa devreme pregătindu-mi asemenea gustări, te voi răsplăti cu un cadou din desaga mea !

-Mulțumesc mult !

Erau o grămadă de jucării și de dulciuri. Eu am ales o cutie de ciocolată .

-Ei bine, trebuie să mă duc, căci mai am de dus câteva cadouri la niște copii din Polonia și din China.

-Moșule, te-aș ruga să mă lași să-l mângâi pe Renul Rudolf.

-Rudolf , ai un vizitator!

-Da, m-ai strigat?

-Da!

-Rudolf vorbește?

-Da, dar să nu spui nimănui!

-Bine!

-Ai vrea să urci pe mine și să facem o plimbare până moșul termină de mâncat?

-Da !

După plimbarea făcută. mă simțeam ca și cum aș fi zburat pe un cal cu aripi.

-A fost grozav!

-Ei bine, acum ar trebui să plecăm, e cam târziu.

- Sper să ne vedem și data viitoare!

Aceasta a fost o întâmplare pe care nu o voi uita niciodată deoarece este una cu moșul nostru drag „MOȘ CRĂCIUN”, și cu „RENUL RUDOLF”. Eu cred că Moș Crăciun există și că el ne urmărește an de an să vadă copiii care au fost cuminiți și care nu. El va aduce cadouri și jucării celor cuminiți, iar celor răi le va aduce un sac de cărbuni și o vârguță.

Cîmpean Andra

Clasa a VI-a A

DE LA COPII ADUNATE...

MOȘULE , MĂI MOȘULE!

Moșule , măi moșule,
Ce mai faci bătrânule?
Tu vii la noi an de an
Cadouri să ne pui sub brad.

Spiridușii tăi cei harnici,
Vor să fie cât mai darnici
Să aducă bucurii
în lume, la mulți, mulți copii.

Deja ai îmbătrânit,
Moșule, ești ostenit!
Te-aștept și anul viitor
Cu spiridușii de ajutor!

*Nykora Lucas
Clasa a IV-a C*

IARNA

Iarna a venit la noi
Și din cer cad fulgii moi,
Timpul s-a răcit din nou,
Și iar vine Anul Nou.

Copiii zburdă sus pe deal,
Vin cu sania pe val,
Alții cu bulgări aruncând ,
Și oameni de zăpadă făcând.

Copacii îmbracă haina albă ,
Vremea nu mai este caldă ,
Soarele a dispărut ,
Flori de gheață- au apărut.

*Koszovan Ovidiu
Clasa a III-a B*

ÎN AJUN DE CRĂCIUN

În ajunul de Crăciun,
Moșul ne aduce-n dar
Steluțe , îngeri și un car.
Se revarsă pe pământ,
Harul Domnului cel Sfânt ,
Fulgușori din cer se cern,
Ca o plapumă s-aștern.
Și mai vine c-un mesaj:
Mesia s-a născut azi.
Pe Domnul să-l laudam ,
Și colinde să-i cântăm.

*Ulici Denisa
Clasa a III-a B*

DRAGUL MEU, MOȘ CRĂCIUN

Moș Crăciun aduce-n dar
La copiii sărmani
Multe jucării
La sfârșit de an.

Moș Crăciune, Moș Crăciune,
Tu ne bați mereu la geam
Aducând mereu cu tine
Sănătate în noul an.

Sănătate îți dorim
Căci mult noi te iubim.
Și te așteptăm cu drag
Să revii la noi în prag.

Varga Anda , clasa a III-a A

IARNA

A sosit iarna în sat,
Toamnei i-a venit de hac:
Pe covorul colorat
Pânză albă a aruncat.

Mulți copii s-au bucurat,
Ursuleții s-au culcat.
Frigul s-a și instalat,
Moș Crăciun e așteptat!

*Mihai Rareș
Clasa a III - a A*

IARNA

Iarna geroasă a revenit,
Moșul cu daruri iar a sosit
Și ne aduce în tolba lui,
Daruri frumoase și jucării.

Fulgii de nea iar cad pe jos
Și se aștern în covor pufos ,
Cu mic, cu mare, suntem
încântați
Că zâna albă ne-a vizitat.

Și înălțând spre cer o mână
Ca o cumpănă de la fântână,
A pornit în jos pe vânt ,
Totu-n cale înghețând.

*Roman Andreea Iuliana
Clasa a III - a B*

CRĂCIUNUL

Uite vine Moș Crăciun ,
Uite seara de Ajun ,
Fulgi de nea cad pe cărări ,
Într-un dans amețitor.

Toți au chipul luminos ,
Fiindcă s-a născut Hristos.
Îngeri în cântări slăvesc ,
Magii smirnă dăruiesc.

*Moiș Petre Alexandru
Clasa a III-a B*

AJUNUL DE CRĂCIUN

În noaptea de Ajun,
Când vine Moș Crăciun,
De pe cerul înstelat,
De renul Rudolf îndrumat,
El coboară pe o plapumă de nea,
Direct spre casa ta.
Tu așteaptă-l pregătit,
La geamul cu flori împodobit,
Căci el te va vizita negreșit!
Iar sub bradul gătit,
Vei găsi cadoul mult dorit.

*Tomșa Oana Bianca
Clasa a IV- a A*

CRĂCIUNUL

În casă-i cald ,
Masa-i bogată,
Sărbătoarea-i așteptată,
Și de toți este slăvită,
Prin colind este vestită
Și cu zăpadă-mpodobită
Ghici ce e?

Vanessa Mârza, clasa a III-a A

DĂM VIAȚĂ POVEȘTILOR...de Crăciun !

Moș Crăciun trăiește la Polul Nord, adică în Laponia

În fiecare an, iarna Moș Crăciun pornește cu sania lui trasă de reni înconjurând tot globul pământesc pentru a aduce cadouri la toți copiii.

Cadourile pe care ni le aduce Moș Crăciun sunt făcute de Crăciuniță și pitici.

Pentru a primi cadouri de la el, eu trebuie să îi scriu scrisoare, să fiu cuminte și să îmi pregătesc cizmulițele

Moș Crăciun, te aștept cu drag!

Katz Carla, Clasa a II-a C

MAGIA CRĂCIUNULUI

E decembrie, luna cea mai îndrăgită de copii, luna cadourilor și a surprizelor. Moș Crăciun cu caleașca și renii lui vine de la Polul Nord și face fericiți toți copiii.

În Ajun de Crăciun împodobim pomul cu beteala și multe luminițe colorate. Venirea lui Moș Crăciun în casele noastre înseamnă colinde, daruri, brad și multă fericire.

Ullici Codruța, Clasa a II-a C

BUCURIE DE IARNA

Era odată un băiat care se chema George. Fiind în anotimpul iarna, el își dorea să ningă. Era un copil mai micuț și își imagina că îngerii aruncau vată de zahăr din nori. El se duse la tatăl său și îi spuse:

- Tată, vreau să mă duci acolo unde trăiesc îngerii. Băiatul se gândea că acolo va fi multă zăpadă. Tatăl său a fost de acord să-l ducă.

A doua zi băiatul merse cu tatăl său pe munte. Ajunși pe munte, George observă multă zăpadă, iar în ea se aflau forme de îngeri. George credea că tocmai au terminat îngerii să se joace.

Când se întoarse acasă găsi satul acoperit de un strat gros de nea. Bucuria din inima lui era atât de mare, încât nu se poate exprima în cuvinte.

Mihai Rareș, cls. a III-a A

Poveste de Crăciun

Era seara Mântuitorului. Mama ne citea povești și tata ne împărțea cadourile. Admiram bradul parcă mai mare și mai mândru ca niciodată și colindele ne veneau în minte una după alta. Atunci am auzit cea mai frumoasă poveste spusă de mama:

Era un vis din noaptea de CRĂCIUN. Un om mergea pe plajă și urmele pașilor i se imprimau în nisip. Privind mai bine și-a dat seama că ceea ce vedea era filmul vieții sale. Pașii lui erau dublați de altă pereche de pași, ai Domnului, care îl însoțea pretutindeni. Și iată că în momentele sale cele mai grele din viață nu se vedeau decât urmele unei singure persoane. Revoltat, i-a cerut socoteală lui Dumnezeu : „Mi-ai promis că vei fi cu mine în toate zilele și de fapt când mi-a fost mai greu m-ai lăsat singur. De ce?” Și Dumnezeu i-a răspuns: „Acolo unde nu ai văzut decât o singură urmă de pași pe nisip, erau pașii mei. În zilele acelea te-am purtat pe brațe.”

A fost magia sărbătorii, a fost emoția mamei sau bucuria noastră, nu știu, ... , dar povestea mamei mi-a rămas în suflet și când se apropie Crăciunul îmi aduc aminte că nu sunt singur.

Fulgii de zăpadă

Fulgii zboară-ncetișor,
Ca roiul albinelor.
Au culoarea laptelui,
Cad din înaltul cerului,

Sunt pufoși ca și smântâna
Dar când îi atingi cu mâna,
Ei dispar încetișor.
Noi murim de dorul lor!

Mihai Călin, cls. a III-a A

S-a modernizat Moș Crăciun!

Anul acesta Moș Crăciun a luat hotărârea să fie ultramodern și va renunța la clasicul mijloc de transport, sania trasă de reni, și va veni cu ... racheta! De aceea vrem să vă spunem câteva lucruri interesante despre acest nou mijloc de transport al Moșului.

O rachetă este un vehicul, un proiectil ori o aeronavă a cărei forță necesară deplasării este obținută prin reacțiunea obiectului însuși la ejectarea cu viteză ridicată a unor gaze realizate în urma arderii unui combustibil lichid sau gazos provenind dintr-un motor rachetă.

Principiile, respectiv legile fizicii după care o rachetă se deplasează sunt Principiul acțiunii și reacțiunii, care reprezintă una din legile mecanicii clasice (cunoscute și sub numele de *Legile lui Newton*) □ legea conservării impulsului.

Generalități despre diferite tipuri de zbor

Spre deosebire de zborul animalelor, care se bazează cel mai adesea pe sustentanța și deplasarea în spațiu cu ajutorul unei perechi de aripi (în cazul păsărilor, liliacului, singurul mamifer zburător, sau unor specii de insecte) sau a două perechi de aripi (în cazul altui grup de insecte), zborul mecanic poate fi de mai multe feluri.

Zborul ascensional, sau zborul baloanelor, se bazează pe variația densității medii a unui ansamblu format din obiectul care produce ascensiunea, balonul, (care este fie umplut cu aer cald sau cu un gaz ușor, hidrogen sau heliu) și restul obiec-

telor necesare ascensiunii plus, eventual, călătorii. Zborul ascensional al baloanelor este realizat prin menținerea unei densități medii a ansamblului constant mai mică decât densitatea medie a aerului înconjurător. Zborul planat al planoanelor, parapantelor (paragliderelor) sau al parașutelor sunt variații ale zborului ascensional, fiind diferite cazuri aparte ale unui zbor descensional. În acest caz însă, densitatea medie a obiectelor acestei categorii este constant mai mare decât cea a aerului înconjurător, dar ele frânează căderea liberă prin diferite metode, realizând în final opusul zborului ascensional, un zbor descensional. Zborul ascensional sau descensional folosesc arareori un motor pentru propulsie, întrucât nu au nevoie de nici un tip de motor pentru sustentanță.

Zborul de sustentanță este specific aeronavelor mai grele decât aerul, avioane și elicoptere, cu mijloace de propulsare la bord, motoare, indiferent de tipul motorului de propulsie, cu elice sau cu reacție. În acest caz efectul combinat al propulsării cu cel de sustentanței produs de aripi, la avioane, respectiv de elicele orizontale, la elicoptere, realizează desprinderea de pământ și zborul. Motoarele folosite la propulsarea zborului de sustentanță folosesc un carburant aflat la bordul aeronavei care arde pe seama oxigenului (numit adeseori și carburant) existent în aer.

Zborul rachetă

Zborul rachetă folosește un motor de propulsie, numit motor rachetă, care folosește

energia degajată din arderea unui jet presurizat de carburant într-un contrajet, de asemenea presurizat, de comburant. Camera de ardere este de obicei o cavitate de o anumită formă volică curbilinie (datorită efectelor de distorsiune a curgerii laminare și nelaminare a gazelor nearse și arse, combinate cu efectul Coandă) prevăzută cu un singur orificiu de ieșire, gura de ejectare, prin care gazele arse sunt evacuate. Ambele substanțe, atât carburantul, cât și comburantul, trebuie să se găsească la bordul vehiculului.

*Mădălina Negrea, Balazs Cristian
clasa a VIII-a A*

Ploaia de stele - artificiiile...

Artificiile-stele multicolore care luminează cerul și privirile oricărui muritor. Focurile de artificii au fost descoperite acum 2000 de ani în China.

Au fost folosite în cadrul ritualurilor religioase pentru alungarea spiritelor rele, ajungând ca în prezent să fie asociate cu celebrarea evenimentelor importante din viața noastră.

Artificiile au fost aduse în Europa de către marele descoperitor Marco Polo.

Cel mai lung foc de artificii a durat 22 de ore și a marcat începerea Anului Nou în Hong Kong în anul 1996.

Cel mai scump foc de artificii s-a desfășurat cu ocazia inaugurării hotelului The Atlantis din Dubai, în toamna anului 2008.

Focurile de artificii anunța Anul Nou, noapte cea mai luminată, o noapte magică. Este momentul când are loc un ceremonial de înnoire a timpului, o noapte a renașterii. Este noaptea când întreaga planetă strălucește.

Pentru ca fiecare dintre noi își dorește să facă dintr-o aniversare, sărbătoare un An Nou, un moment unic și de neuitat, jocurile de artificii sunt un plus de strălucire într-un astfel de moment.

Vechile obiceiuri: colindele, plugușorul, zurgălăii, care pe mulți îi încânta și acum, par uneori umbrite de zgomotul petardelor și pocnitorilor dar să sperăm că tradițiile populare nu vor dispărea niciodată.

Artificiile și pocnitorile nu sunt periculoase dacă sunt folosite corect și de persoane specializate în acest domeniu.

În ultimii ani însă, comercializarea lor a fost strict reglementată pentru a evita vânzarea de produse contrafăcute, dar mai ales pentru a evita rănierea, accidentarea sau chiar decesul celor care nu știu să le folosească corect.

Hai-deți să ne bucurăm de sărbătorile de iarnă și de spectacolul artificiiilor dar să-i lăsam pe cei specializați să ni-l prezinte!

Vlad Diana, clasa a VIII-a A

Artificiile au fost descoperite acum 2000 de ani în China. Inițial erau folosite în cadrul ritualurilor religioase pentru alungarea spiritelor rele, ajungând ca în prezent să fie asociate cu celebrarea evenimentelor importante din viața noastră. Artificiile au fost aduse în Europa de către marele descoperitor Marco Polo, astfel că acum putem afirma că europenii cu cea mai mare tradiție în folosirea și fabricarea artificiiilor sunt italienii. Primul mare spectacol de artificii în Europa a avut loc în Florența în secolul al XV-lea cu ocazia festivității de încoronare a reginei Anne Boleyn. În Japonia focurile de artificii sunt considerate o formă de artă și un lucru de mare frumusețe drept pentru care sunt numite "Hanabi", ceea ce în traducere înseamnă "Flori de Foc". Japonezii dețin recordul pentru cea mai mare bombă lansată în cadrul unui spectacol cu arti-

cii în anul 1988, aceasta având un calibru de 122 centimetri și cântărind peste o jumătate de tonă, care a urcat în aer la o înălțime de câțiva kilometri. Efectele pirotehnice împrăștiindu-se pe o rază mai mare de un kilometru. Cel mai lung foc de artificii a durat 22 de ore și a marcat începerea Anului Nou în Hong Kong în 1996. Cel mai mare display de artificii european a fost realizat în Scoția incluzând peste un milion de lovituri în mai puțin de o oră. Recordul de intensitate al unui joc de artificii este deținut de un număr de 660.000 într-un interval de 8 minute. La realizarea acestui spectacol s-au folosit peste 17 tone de artificii. În China artificiiile pentru ceremonii și sărbătoriri erau în mod special doar pentru împărați și oameni bogați înainte de secolul 14. Focurile de artificii sunt folosite din motive estetice și de entertainment. Un eveniment cu artificii, denumit și "show cu artificii" sau "pirotehnie" este afișarea efectelor produse de dispozitivele de artificii. În numeroase localități se desfășoară și competiții de artificii. Artificiiile sunt proiectate pentru a arde cu flăcări sau scânteii în diferite culori: roșu, galben, mov, albas-

tru etc. Folosirea artificiiilor este foarte des întâlnită în lume ca punct de atracție la diferite evenimente culturale sau religioase. Focurile de artificii (numite și simplu artificii) sunt substanțe chimice capabile să genereze reacții de explozie; acestea sunt lansate de pe pământ în aer și sunt însoțite de fenomene luminoase și sonore. În mod normal artificiiile produc patru "efecte" primare: lumină, zgomot, fum, material folosit în combustie ce cade lent. Materialul pirotehnic din care sunt realizate artificiiile este considerat exploziv. Folosirea necorespunzătoare a artificiiilor poate dăuna atât persoanei care manevrează artificiiile, cât și persoanelor din jur. Din acest motiv e recomandat ca utilizarea artificiiilor să fie efectuată de către specialiști. Sfaturi utile!

- nu le luați în mână și nu stați lângă ele când sunt aprinse;
- cei care le comercializează pot risca amenzi costuroase;
- în urma exploziei au fost nenu-

mărate cazuri când unele persoane și-au riscat vederea și auzul.

*Catrineț Diana - Georgiana
Orosz Maria - Andreea
cls. a VIII - a A*

Anotimpul rece și alimentația

Odată cu venirea frigului, organismul are nevoie de mai multe calorii. Așa că măcar din când în când mâncați

mai mult și mai bine. Măcar trei mese pe zi sunt binevenite în această perioadă.

Cel mai important este însă să definim ce înseamnă "a mânca bine" pentru că prin mâncare bună se înțelege acum mâncarea scumpă, dar inferioară calitativ, oferită cu generozitate de tot felul de rețele de magazine și restaurante. Mâncarea cu adevărat bună pentru organism este una mult mai "curată", mai diversificată și mai apropiată de dieta strămoșilor.

Iată, în continuare, ce trebuie să conțină, în primul rând o alimentație pentru anotimpul rece:

- cățina, porumbrelele, murele – sunt fructele de pădure cele mai bogate în substanțe care stimulează imunitatea, cum ar fi vitaminele A, E, C sau oligoelementele precum magneziul și seleniul. Se consumă pe cât posibil proaspete sau sub forma sucurilor și siropurilor naturale.

- alunele, nucile, semințele de dovleac și de floarea-soarelui – toate aceste semințe ale toamnei sunt cunoscute sub denumirea generică de oleaginoase, datorită uleiurilor grase pe care le conțin. Toate aceste oleaginoase conțin așa-numitele grăsimi sănătoase, care dau organismului o energie extraor-

dinară fără a-l încălca suplimentar cu colesterol și fără a îmbolnăvi inima și arterele.

Aceste grăsimi, consumate toamna și iarna, ne dau energie vitală, ne feresc de neajunsurile frigului și ale capriciilor climatice, ne protejează pielea și mucoasele care sunt prima barieră în fața agresiunilor microbiene.

gălbenușul de ou – gălbenușul obținut din ouăle produse în gospodăriile țărănești, care are o culoare care bate spre portocaliu – aprins și un gust minu-

nat.

Două asemenea gălbenușuri consumate zilnic asigură aproape jumătate din cantitatea de seleniu organic necesară organismului uman. Seleniul este foarte important pentru imunitate, administrarea constantă a acestui oligoelement crescând producția de celule ale sistemului imunitar și activându-le pe cele existente.

- cerealele integrale – ne referim mai ales la grâu, orz, ovăz, porumb, consumate zilnic sub formă de fulgi obținuți prin procesare la rece sau sub formă de făină integrală.

Ele sunt un extraordinar prieten al imunității, apărându-ne, mai ales, de agresiunile din interior, adică de afecțiunile tumorale, alergice etc.

- produsele lactate naturale – toate lactatele naturale conțin substanțe care stimulează imunitatea foarte puternic. Urda, de exemplu, este un extract proteic din zer care scade colesterolul, stimulează producția de celule de tip T, stopează evoluția sau chiar ajută la remisia tumorilor, favorizează creșterea masei musculare în detrimentul țesutului adipos, reglează greutatea corporală.

Cu alte cuvinte, alimentele noastre naturale sunt remedii ideale pentru sezonul rece cu toate neajunsurile acestuia.

Botizan

BOLILE SEZONULUI RECE

Virusurile gripale au făcut milioane de victime, iar oamenii de știință au căutat de-a lungul timpului metode pentru depistarea și combaterea lor.

De la epidemiile care afectează zone geografice limitate, virusurile

gripale ajung să afecteze zone extinse ale globului, declanșând pandemiile. Numai în ultimii 400 de ani, gripa a declanșat peste 10 pandemii.

EPIDEMIE = extinderea unei boli contagioase într-un timp scurt, prin contaminare, la un număr mare de persoane dintr-o localitate sau regiune.

PANDEMIE = epidemie care se extinde pe un teritoriu foarte mare.

RĂCEALA - debutează cu stări de oboseală, strănut, tuse și nas înfundat. Este posibil sau nu, să apară și febra, dar de obicei ea este cu 1-2 grade C mai ridicată decât în mod normal. Răceala durează până la 10 zile. Responsabile sunt virusurile. Copii se pot răci între 8-12 ori pe an, mai ales la cei de vârstă preșcolară care își construiesc încă sistemul imunitar. Răceala este mai contagioasă în primele două zile de la apariția

simptomelor, când virusii se transmit prin contactul cu secrețiile persoanei răcite. Ajunși de regulă pe mâini, virusurile intră în corp în momentul când mâna ajunge la nas, gură sau urechi, iar odată ajunși în tractul respirator, virusul se multiplică rapid și apar simptomele specifice.

Frigul nu cauzează direct răceala, dar slăbește imunitatea organismului și devine o cauză indirectă.

TRATAMENTUL RĂCELII se face prin izolarea la domiciliu, repaus la căldura, prin consum de lichide, ceaiuri naturale, citrice sau alte fructe bogate în vitamina C, propolis și usturoiul.

prof. Florin Simion

MENS SANA IN CORPORE SANO

Exercițiul fizic este biletul nostru gratuit pe drumul pentru cel mai frumos cadou "SĂNĂTATEA"

Știați că...

- Pentru fiecare cinci minute de exerciții fizice efectuate, noi adăugăm un minut în plus vieții noastre;
- Exercițiile fizice, fie că sunt incluse în programe de gimnastică medicală, fie că se numesc fitness, gimnastică aerobică, tae-bo, pilates, yoga sunt deosebit de importante deoarece ne oferă o stare de bine și ne asigură menținerea sănătății fizice și mentale;
- Exercițiile fizice se adresează deopotrivă articulațiilor, mușchilor, oaselor, dar și aparatului cardio - vascular și respirator, aducând beneficii și asupra celui digestiv și genito-urinar;
- Prin practicarea exercițiilor fizice aparatele și sistemele organismului își vor crește performanțele funcționale și își vor îmbunătăți activitatea, consolidându-și structura;
- Fără mișcare și exerciții fizice nu ne vom simți și nici nu vom arăta atât de bine;
- Activitatea fizică efectuată cu regularitate este benefică, deoarece ne ajută să dormim mai bine, ne oferă un spor de atenție și, totodată, ne relaxează;
- Inima este "fericită" și se simte cu mult mai bine ca urmare a exercițiilor fizice efectuate cu regularitate.

Prof. Mariana Groza

"SPORTUL DĂ ZILE VIEȚII ȘI VIAȚĂ ZILELOR"

Sportul, exercițiile fizice, au însoțit omul de la începutul existenței sale sub cele mai diferite forme. Scopurile în care au fost practicate au fost sănătatea și educația.

Tot mai multe ore petrecute în fața calculatorului, televizorului, lipsa de mișcare, comoditatea, nepăsarea și alimentația irațională, determină obezitate, afecțiuni cardiace, pulmonare, nevroze și alte boli. Antidotul acestor boli este unul foarte simplu și se află la îndemâna oricui și constă în practicarea sportului și a altor forme de exerciții fizice.

Cred că toata lumea știe că educația fizică și sportul reprezintă activități de interes cu rol cres-

cut în întărirea sănătății, dezvoltării fizice armonioase, dezvoltării calităților motrice, intelectuale și morale, și nu în ultimul rând la formarea unei personalități care să întruchieze participantul competent și activ la rezolvarea problemelor și la modelarea propriei persoane.

După părerea mea personală interesul copiilor pentru mișcare și practicarea exercițiilor fizice este în perioada ciclului primar. De reținut că toate aceste lucruri trebuie să fie permanent în atenția noastră.

Pe scurt, pentru a ajunge la toate acestea, trebuie ținut cont de etica sportivă care impune respectarea următoarelor principii în educarea tinerei generații, deoarece cu aceasta ne confruntăm actualmente:

* RESPECTUL FAȚĂ DE PROPRIA PERSOANA:

- Respectă-ți corpul, având grijă de sănătatea ta;
- Practică sportul cu plăcere;
- Ai încredere în propriile tale valori.

*RESPECT FAȚĂ DE CEI-LALȚI:

- Fii un bun coechipier;
- Respectă adversarii;
- *RESPONSABILITATEA ACȚIUNILOR NOASTRE:**
- Gândește-te la consecințele acțiunilor tale;
- Fii responsabil, violența verbală nu face parte din vocabularul tău;
- Nu face altuia ce ție nu-ți place;

NU UITA: nu este întotdeauna greșala celui alt. Ca dovadă că unii sunt dornici de respectarea acestor principii este

SPORTURI DE IARNĂ

Iarna este un anotimp frumos mai ales pentru cei pasionați de sporturile de iarna: hochei, snowboard, schi, săniuș, bob.

Bobul este, de asemenea un sport de iarnă cu tradiție mai ales în rândul localnicilor din zonele montane.

Practicat pe părțile de gheață, bobul presupune un risc mare pentru cei mici.

Săniușul este unul dintre sporturile de iarnă preferat de copii. Sunt însă și adulți care adoră săniușul pe părți mari. Sunt anumite reguli pentru mânăuirea săniuței: virezi la dreapta cu ajutorul călcâiului drept, virezi la stânga cu călcâiul piciorului stâng, ca să frânezi îți folosești ambele picioare.

Schi-ul se practică în regiunile montane înalte, unde stratul de zăpadă permite practicarea în siguranță a unui astfel de sport. Înainte de câte o aventură, în parcurgerea unor distanțe montane pe schi, asigură-te că dispui de echipamentul potrivit și că ai toate

cunoștințele necesare practicării acestui sport.

Snowboard-ul poate fi practicat de toți cei care sunt amatori de senzații tari. Placa de snowboard este echipamentul cheie al acestui sport de iarnă. Important este să fii echipat cu cască și mănuși de schi, cu ochelari de protecție și cu benzi pentru încheieturi.

*Stefănoiu Răzvan
Clasa a III-a A*

participarea unui număr destul de mare de copii din ciclul primar, în fiecare sâmbătă, în afara orelor de curs la antrenamentele de **BASCHECHET** din sala de sport a școlii noastre.

Prin acest articol, vreau să le mulțumesc copiilor, părinților și conducerii școlii, pentru încrederea pe care mi-o acordă în desfășurarea activității mele.

Prof. Albert Villand

STIRI SPORTIVE

În data de 27.10.2010, în parcul Grădina Morii, a avut loc "CROSUL TOAMNEI" organizat de Clubul Sportiv Sighet, la care a participat și unitatea noastră școlară, "Dr. I. Mihalyi de Apșa", cu 20 de elevi din clasele V-VIII obținând următoarele rezultate:

- Locul I - Vasil Paul cls. a VIII-a B**
- Locul II - Covaci Melisa cls. a VII-a B**
- Locul III - Trifoi Denis cls. a VII-a B**
- Locul V - Hojda Tiana cls. a VIII-a C**

În cadrul Proiectului de parteneriat dintre Școala cu clasele I-VIII „Dr. I.Mihalyi de Apșa” și Școala cu clasele I-VIII „Grigore Moisil” din Satu Mare, am participat la proiectul educativ "EDUCAȚIE ȘCOLARĂ PRIN BASCHET" în perioada 19-21 noiembrie 2010 la Satu Mare. Au participat 14 echipe de fete categoria cls. VII-VIII și 15 echipe la băieți categoria cls. VII-VIII.

Școala noastră a fost reprezentată de trei echipe de fete : Ardelean Melisa, Reștea Raluca, Boeskaî Alexandra, Mesaroș Anamaria, Demian Roxana, Bilașco Bianca, Oros Beatrice, Șandor Mara, Ulici Emanuela, Blaga Claudia și două echipe de băieți: Lazăr Bogdan, Zoltan Mark, Pop Răzvan, Mihnea Bogdan, Oltean Cristian, Bodo Florin.

Rezultatele au fost deosebite, fetele obținând locul I, iar băieții locul IV. Echipa câștigătoare a fost alcătuită din elevele: Ardelean Melisa cls.a VIII-a A, Blaga Claudia cls. a VIII- a B și Reștea Raluca cls. a VII-a A. Echipa băieților a fost alcătuită din elevii: Lazăr Bogdan cls. a VII-a A, Pop Răzvan cls. a VIII-a A și Zoltan Mark cls. a VIII-a A.

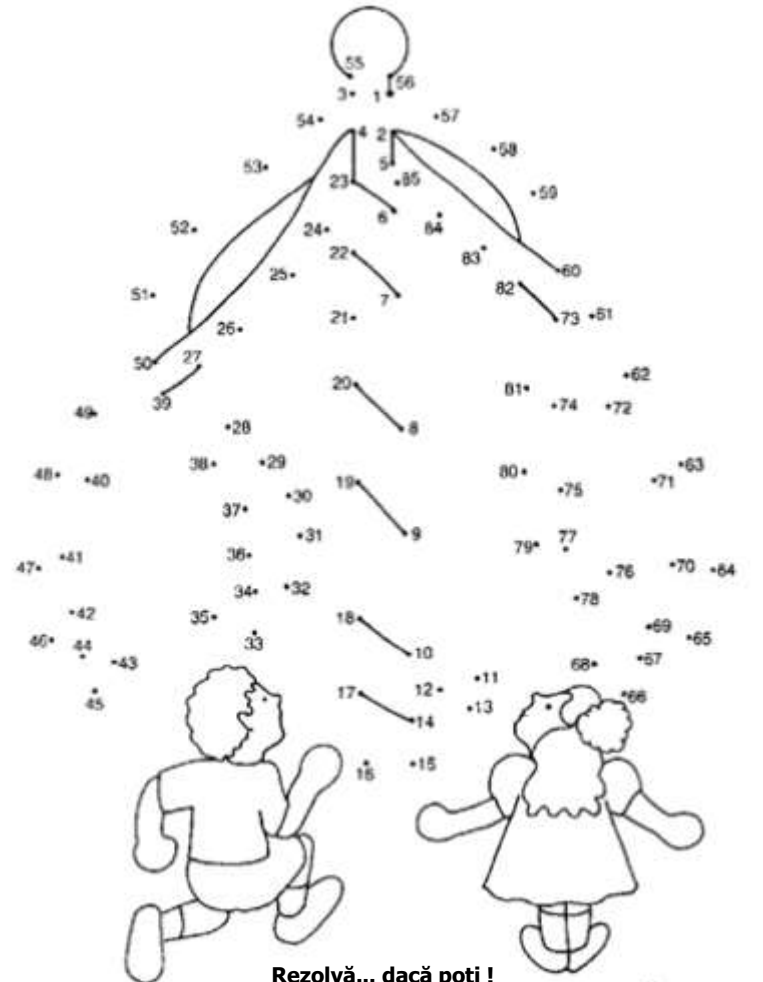
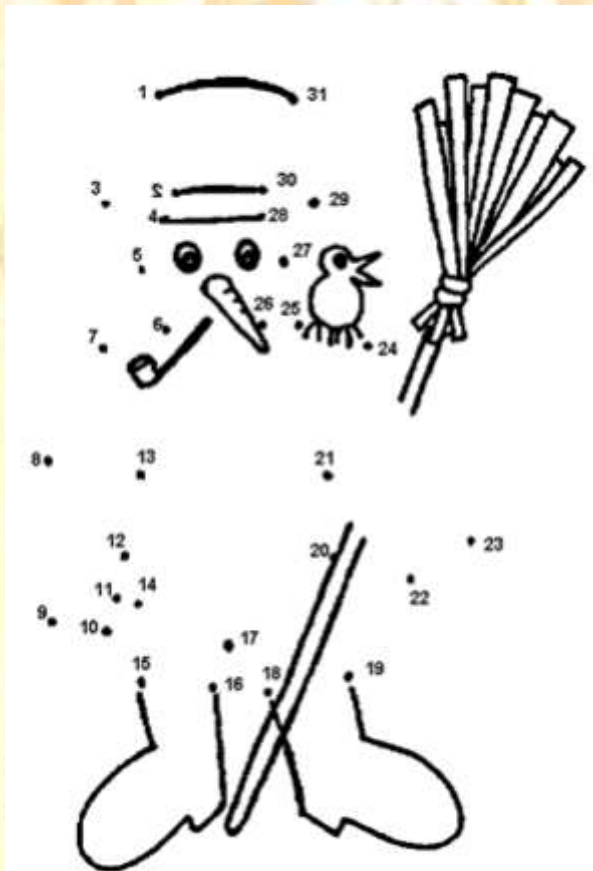
Prof. Marian Lazăr

MATEMATICĂ DISTRACTIVĂ

BLAISE PASCAL – „Obiectul matematicii este atât de serios, încât este util să nu pierdem ocazia pentru a-l face puțin mai distractiv.”

Unește punctele!

Rezolvă... dacă poți !

Problemă de șah

Negru joacă și dă mat în 5 mutări.

Autor: prof. Simion Mihai

Un arab, murind, lasă moștenire 17 cămile care să fie împărțite precum urmează: primul fiu $\frac{1}{2}$ din numărul cămilelor, al doilea fiu $\frac{1}{3}$ și ultimul $\frac{1}{9}$. Cum să o fac fără a tăia cămilele?

Astronomie - Eclipsa de Soare

În dimineața zilei de marți, 4 ianuarie 2011, va avea loc un frumos fenomen astronomic: o eclipsa parțială de Soare. Eclipsa este foarte importantă, fiind cea mai mare eclipsă de Soare vizibilă de pe teritoriul României din următorii 15 de ani, următoare eclipsă asemănătoare putând fi observată abia în seara zilei de 12 august 2026 !

Eclipsa de Soare din 4 ianuarie 2011 se va putea observa din Europa, nordul Africii și vestul Asiei. Pe teritoriul României eclipsa se va vedea cel mai bine în zona nordică a țării.

În Sighetu-Marmației eclipsa debutează la ora **9.10**, când în zona vestică a discului solar (partea dreapta-sus) își face apariția discul negru și opac al Lunii. În momentul începutului eclipsei, Soarele se va afla deasupra orizontului sud-estic. Odată cu trecerea timpului, eclipsa avansează și la ora **10.36** fenomenul ajunge la maxim: Soarele este eclipsa în proporție de **78%** și are aspectul unei seceri cu „coarnele” în sus (vezi diagrama atașată). După maxim, Luna începe să elibereze încet discul solar, astfel că la ora **12.07** eclipsa ia sfârșit. Luna eliberează astrul zilei în partea estică (stângă) a discului solar.

Foarte important !!! Pentru observarea eclipsei de Soare aveți nevoie de ochelari de eclipsă sau filtre speciale. Observarea Soarelui fără filtre sau ochelari de eclipsă poate cauza chiar și orbire temporară !

Astroclubul SARM Sighet va organiza, în caz de vreme favorabilă, un eveniment public pentru observarea eclipsei de Soare din 4 ianuarie 2010. Locația este cea cunoscută pentru astfel de evenimente – Parcul Grădina Morii, înspre Stadionul Municipal, evenimentul având loc pe 4 ianuarie 2011, orele 9-12. Membrii astroclubului vor pune la dispoziția publicului instrumente dotate cu filtre și ochelari pentru observarea eclipsei.

Mai multe informații despre eclipsa de Soare din 4 ianuarie găsiți pe site-ul AstroInfo (www.astro-info.ro).

prof. Sorin Hotea

EȘTI PRIETEN BUN?

CHESTIONAR

Aveți la dispoziție un set de întrebări la care trebuie să dați un răspuns sincer și sigur : DA sau NU. Nu trebuie să răspundeți imediat, ci după un timp de gândire și reflexie. Trebuie să citiți cu atenție, să vă gândiți profund asupra răspunsului, apoi să răspundeți cu toată sinceritatea:

- 1.Îți place să te joci singur?
- 2.Preferi să citești sau să te duci singur la un film sau la un spectacol, în loc să te joci și să te distrezi cu prietenii?
- 3.Te superi dacă pierzi la unele jocuri?
- 4.Preferi să faci cadouri, sau să primești?
- 5.Păstrezi totdeauna micile secrete pe care ți le încredințează prietenii și colegii?
- 6.Îți place să pierzi uneori la un joc, unde ai putea să câștigi ușor, pentru a face o bucurie cuiva mai slab sau mai mic decât tine?
- 7.Crezi că ai cel puțin un prieten sincer?
- 8.Ești mulțumit totdeauna de succesele prietenilor tăi, chiar și atunci când tu nu ai avea cum să câștigi?
- 9.Un prieten al tău greșește, (nu grav); poți suporta tu pedeapsa în locul lui, pentru a-l scăpa pe el de o pedeapsă mai grea?
- 10.Când mănânci anumite produse care îți plac foarte mult, îți place să oferi și celor din jur, chiar dacă nu ai destul pentru tine?
- 11.Ești mulțumit de reînceperea școlii, după vacanțe, pentru că te vei întâlni cu colegii și prietenii?
- 12.Te superi dacă se fac unele glume la adresa ta între colegi?
- 13.Cauti să te răzbuni dacă cineva te-a supărat cu ceva?
- 14.Spui uneori neadevăruri supărătoare despre cineva pe care ești supărat, pentru a-i face neplăceri?
- 15.Știi să cedezi într-o discuție cu un coleg foarte ambițios, chiar dacă ești convins că tu ai dreptate, iar problema nu are prea multă importanță?
- 16.Ești de acord să împrumuți colegilor și prietenilor unele din obiectele tale, chiar dacă ții foarte mult la ele?
- 17.Ai răbdare să ascuți un prieten...cam vorbăreț de felul lui, fără să-l întrerupi sau să-i spui că "vorbește mult și nu spune

nimic"?

18.Te superi repede? Îți place să ții supărarea mult timp sau te vei împăca atunci când te-ai liniștit?

19.Când izbucnește o ceartă între colegi, cauți să îi împaci?

20.Iei apărarea celui mai slab în orice situație, chiar dacă nu ești prieten cu el?

Pentru a stabili punctajul acestui test, se vor acorda:

- 1 punct pentru fiecare răspuns DA la întrebările cu numărul: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 20

- 1 punct pentru fiecare răspuns NU la celelalte întrebări

Se va face punctajul total, care se interpretează astfel:

-19-20 puncte obținute înseamnă că ești un prieten excelent și te vei bucura în viață de prietenii la fel de buni ca tine.

-16-18 puncte: poți considera că ești de obicei un prieten sincer.14-15 puncte: spiritul tău de prietenie mai are unele rezerve!Ar fi bine să fii ceva mai atent cu prietenii și colegii tăi.

-10-13 puncte obținute:ai lipsuri care te pot face să nu ai parte de prietenii sinceri. Recitește chestionarul și caută să îți corectezi unele atitudini!

Sub 10 puncte: nu meriți să ai prietenii! Ești egoist și îngâmfat, încearcă să îți schimbi purtările în mod sincer și foarte serios!

Prof. Doina Codrea, psiholog

Copiii și perso-anima-botul (sau rolul unui computer în viața unei familii)

pusă din : noi, cei doi părinți ,și copilașul nostru de trei anișori.

Nu numai că a început o nouă eră în petrecerea timpului nostru liber, dar și în evoluția noastră ca familie și ca oameni în pas cu noile timpuri.

Exista o singură mică problemă : nu știa nimeni din casă, „cu ce se mănâncă” noua tehnologie și cum se „dresează” acest „perso-anima-bot”. I-am spus așa, pentru că, am observat că are uneori inteligența subtilă a unei persoane, alteori instinctul bine programat al agilității unui animal, și câteodată precizia uimitoare a unui robot.

Trebuia să învățăm foarte bine să îl stăpânim, pentru că altfel, se sălbăticea și o lua razna. Chiar a fost necesar să îi achiziționăm încă de la început un antivirus , ca să nu-l prindă vreun microb virtual.

Cosmin , fiul meu , care avea pe atunci doar 3 ani, venea și-i mângâia tastele și mouse-ul pentru a se obișnui cu el , apoi fugea ca și cum ar fi fost vreun animal de rasă necunoscută și nemaivăzută.

A fost fascinant și distractiv. A învățat multe lucruri noi, într-o formă foarte atractivă și interactivă : desena, se juca mai ales jocuri de strategii și puzzle,viziona filme și desene animate.

Odată cu vârsta, creștea și interesul și curiozitatea: alfabetul limbii române, să numere și să facă calcule simple, cuvinte în limba engleză.

La patru ani jumate, a început să cunoască noțiunea de „frate mai mare”, deoarece în familia noastră a sosit mult doritul mezin, Căsi-an. Foarte multe lucruri au făcut împreună la calculator , după ce micuțul a crescut destul, ca să înțeleagă și el, ce rol are computerul în viața familiei noastre.

Am fost împreună în călătorii virtuale la „Disneyland”(pe care în realitate nu ni le permiteam), chiar am vorbit prin webcam cu bunica Lenuța, care lucra într-un orașel în Italia, l-am văzut pentru prima oară pe verișorul nostru nou-născut româno-indian Nilan , care locuiește în America.

În fața calculatorului , au învățat ce este

fair— playul, ce este competiția, ce înseamnă creativitate , dar și cât valorează organizarea timpului, sau respectarea regulilor de joc sau de conduită online.

Acum , băiatul cel mare are 7 ani, îi place mult să joace șah online și să afle multe informații despre dinozauri .

Cel mic, de 4 ani jumate cântă și dansează împreună cu personajele preferate și se joacă jocuri cu mașini, supervizat fiind de mentorul său „fratele cel mare”.

Vechiul perso-anima-bot are și el câteva îmbunătățiri „la bord”, și o memorie „tunată”. Iar relația dintre copiii mei cei curioși și isteți și calculatorul nostru cel înțelept este una cât se poate de normală în condițiile unei evoluții tehnologice în plină ascensiune, și a familiei în plin proces de acumulare de noi experiențe , descoperiri și provocări .

Semnează : o mamă iubitoare

Jurnal de călătorie

La începutul lunii octombrie (8-9 octombrie), un grup de elevi de la Școala „dr. Ioan Mihalyi de Apșa” a participat la o minunată excursie în Moldova, cu tema „Să ne cunoaștem valorile naționale”. Un grup de 33 de elevi și 12 cadre didactice a pornit dis-de-dimineață pe următorul traseu: Sighet-Vișeu-Borșa-Iacobeni-Fălticeni-Tg. Neamț-Piatra Neamț-Cheile Bicazului-Lacu Roșu-Toplița-Sighet.

Colectivul de cadre care au răspuns de organizarea excursiei a fost format din: prof. Șuștic Mariana (organizator), prof. Danci Vasile, prof. Ardelean-Șiman Neli (coordonatori), prof. Rad Mariana, prof. Simion Mihai (însoțitori).

De pregătirea și îndrumarea elevilor cu date despre geografia, istoria locurilor și semnificația lăcașurilor culturale și religioase s-au ocupat domnii profesori: Danci Vasile, Șuștic Mariana, Ardelean-Șiman Neli.

S-au vizitat mănăstirile: Neamț, Secu, Sihăstria, Agapia, Văratec, Bistrița, Întâmpinarea Domnului; Case memoriale: Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Alexandru Vlahuță; Cetatea Neamțului, Rezervația naturală „Dragoș Vodă”, Cheile Bicazului, Lacu Roșu.

Elevii au avut posibilitatea de a-și completa cunoștințele dobândite deja și în același timp de a afla lucruri noi într-un mod atractiv, relaxant.

Stau aici mărturie câteva din impresiile lor „la cald”, adică luate imediat ce s-a ajuns acasă...

„Mie mi-a plăcut foarte mult excursia! A fost cea mai frumoasă excursie în care am fost până acum. Am văzut multe locuri foarte frumoase și am învățat lucruri noi și interesante. Mănăstirile

au fost superbe și Cheile Bicazului au fost extraordinare!

Mă bucur de asemenea că am rămas cu suveniruri, poze și amintiri foarte frumoase. Mi-au plăcut toate locurile vizitate și eu cred că asta a fost cea mai frumoasă excursie la care am participat” (Arba Anamaria – clasa a VII-a B)

„Mie mi-a plăcut foarte mult în această excursie deoarece am văzut foarte multe lucruri interesante și frumoase de care nu aveam parte dacă stăteam acasă și cel mai important ne-am umplut sufletul cu credință, cuvânt duhovnicesc și cu bucuria de a vedea multe locuri sfinte și plăcute lui Dumnezeu, în special la mănăstirea Sihăstria am văzut niște lucruri pe care de foarte mult timp am vrut să le văd. Aș vrea să mai merg în astfel de excursii unde putem să întărim credința.” (Negrea Mădălina – clasa a VIII-a A)

„Mi-a plăcut foarte mult în excursie pentru că am vizitat multe locuri interesante, și m-am întors cu un bagaj de cunoștințe. Mi-am încărcat sufletul și m-am apropiat de Dumnezeu. Cel mai mult mi-a plăcut la mănăstirile Sihăstria și Secu, dar și la mănăstirea Bistrița la Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Lacul Roșu este o minune a naturii, m-a încântat. Profesorii cu care am fost sunt foarte buni și au știut să ne fie ghizi.”

(Michnea Mădălina – clasa a VIII-a A)

Prof. Mariana Șuștic
Prof. Vasile Danci

O excursie sărată

Mi-a plăcut la Salina Turda, pentru că am văzut pereți de sare naturală pe care i-am și gustat puțin.

Această salină, datează încă din perioada romanilor și nu demult a fost modernizată. M-a impresionat mult „galeria ecourilor”, în care, dacă strigai, sunetul se auzea multiplicat în opt ecouri. Acest lucru era posibil, doar pentru că, sunetul avea de coborât opt etaje, în adâncimile cele mai întunecoase ale minei de sare.

Dacă privești prin liftul din sticlă și vezi stalactitele de sare, ce cresc din tavan, ai impresia că ești într-o peșteră din povestea cu Lizuca. Dar, când observi gondola uriașă, ce se ridică alene, înco-

ronată de lumina albicioasă a neoanelor, îți dai seama că te afli într-un loc interesant și cât se poate de real. Bineînțeles că m-am dat și cu această „roată mare”, dar am jucat și un minigolf cu prietenii mei, ca să-mi încerc puterile de sportiv.

În microbuz, la întoarcere, ne-am distrat făcând magie cu ajutorul cărților de joc. Nu am uitat, să îmi iau acasă un suvenir gustos, ca amintire din excursia mea sărată.

Orga Felix Cosmin, clasa a II-a C

O excursie de neuitat

În timpul excursiei din clasa I am fost la o salină. Situată lângă orașul Turda, aceasta veche mină de sare datează din perioada Imperiului Austro-Ungar. Mi-a plăcut încăperea uriașă în care luminile păreau că plutesc prin aer ca în sala de mese de la Hogwards. Totuși, preferata mea a fost plimbarea cu barca pe lacul subteran care m-a dus cu gândul la aventurile lui Willy Fog. Sunt curios ce aventuri ne-a pregătit doamna învățătoare pentru acest an.

Biro Daniel - clasa a II-a C

Salina Turda este un loc grozav! Eu am fost impresionat de plimbarea cu Roata Mare și de plimbarea cu barca pe lacul subteran. Merita să vedeți și voi!

Pop Alex, clasa a II-a C

Ce m-a impresionat cel mai mult în excursia de la Turda a fost mina de sare. Pereții minei sunt toți din sare și liftul ce coboară și urcă prin mină, este din sticlă, de unde poți vedea caruselul, terenul de minigolf și lacul de sare, pe care te poți da cu barca.

Pop Vasiliță, clasa a II-a C

Septembrie 2010 – proiectul ENO

Școala noastră a participat în ultimii cinci ani la acțiunile de plantare de puiți organizate ca parte a proiectului ENO. ENO este o școală virtuală, la nivel mondial, coordonată de ENO Association, o asociație cu sediul în Joensuu, Finlanda. Ea își propune conștientizarea și susținerea măsurilor ce

se impun pentru dezvoltarea mediului înconjurător. cursul soarelui pe bolta cerească, în Asia, Europa și Africa. Ultimele copaci din acest șir sunt cei plantați în America de Nord și cea de Sud.

Anul acesta, elevii celor trei clase : a III-a A, a V-a A și a VIII-a A au plantat, la Parcul Dendrologic, 100 de puiți de molid ce vor constitui un gard viu. Am avut sprijinul Ocolului Silvic Sighet, care ne-a furnizat materialul săditor, precum și indicațiile și exemplul personal al unuia dintre angajații săi.

Din ecourile acestei acțiuni știm că elevilor le place să planteze puiți, dar și că se interesează de soarta acestora după plantare.

Această manifestare a devenit deja una de succes. Participând în fiecare an cu grupe diferite de elevi, ne propunem pe lângă acțiunea de plantare în sine și un obiectiv mai amplu, de dezvoltare a spiritului ecologic, dorind să multiplicăm acest bun obicei.

Prof. Mirela Radu

Programul ENO, prin coordonatorul său, prof. Mika Vanhanen, a obținut recunoaștere la nivel mondial prin diverse premii :” The Forestry Achievement Awards”-2009 ”Energy Globe Award” -2009.

În fiecare an au loc două campanii de plantare : una cu ocazia Zilei Internaționale a Păcii - 21 Septembrie, iar cea de-a doua cu ocazia Zilei Biodiversității - 22 Mai.

Acțiunea în sine are un specific: toate școlile participante încep să planteze deodată, peste tot în lume, la amiază, ora locală. Primii copaci se plantează în Oceania, apoi, urmând

Octombrie 2010 - Luna Internațională a Bibliotecilor Școlare

Octombrie este sărbătorit de bibliotecari, elevi și profesori din întreaga lume drept „Luna Internațională a Bibliotecilor Școlare”. Menirea acestei sărbători speciale este de a atrage atenția asupra importanței bibliotecii școlare în educație. Biblioteca școlară promovează lectura, abilitatea de a învăța, precum și abilitatea de a se informa, ajutând astfel la fundamentarea educației permanente.

Cu această ocazie, pentru al treilea an, Școala “Dr. Ioan Mihalyi de Apșa” a participat la programul internațional Bookmark Project. Inițiat de IASL, acesta presupune realizarea unui schimb de semne de carte, create de elevi din țări diferite.

Proiectul inițiat la nivelul școlii de către doamna prof. Laura Simion, doamna institutor Mirela Radu și doamna bibliotecară Adriana Mihai, a cuprins și alte activi-

tăți: concurs de recitări, concursuri pe teme literare, activități de stimulare a lecturii și promovare a bibliotecii școlare (activități de prezentare a bibliotecii, activități de informare și documentare în biblioteca școlii, activități de creație literară), activități la care

au participat și celelalte școli și grădinițe partenere: Grădinița nr. 8, Grădinița nr. 3 – Cămara, Școala “George Coșbuc” și Liceul “Regele Ferdinand”.

Noiembrie 2010 – Proiectul de parteneriat școlar “Te invit în școala mea”

În zilele de 13 și 14 noiembrie 2010, la școala “Dr. Ioan Mihalyi de Apșa” din Sighetu Marmăției s-a desfășurat un eveniment deosebit : a fost lansat proiectul “Te invit în școala mea”, eveniment pus la cale de profesorii școlii “Dr. Ioan Mihalyi de Apșa” din Sighetu Marmăției împreună cu cei ai școlii “Mihai Eminescu” din localitatea Rădăuți, județul Suceava.

În acest proiect s-au angrenat un număr mare de elevi și profesori ai celor două școli, în acest week-end desfășurându-se prima parte a proiectului,

fază în care elevii și profesorii suceveni au fost oaspeții școlii din Sighetu Marmăției, urmând ca în luna mai a anului viitor, sighetenii să se deplaseze la Rădăuți. Din programul proiectului a fost conceput pe parcursul a două zile:

Sâmbătă, 13 noiembrie startul a fost dat de un spectacol inaugural organizat de elevii școlii “Dr. Ioan Mihalyi de Apșa” în sala de sport, au urmat activități în școală, copiii fiind împărțiți pe ateliere de lucru, ziua fiind încheiată de o seară de dans. Duminică, 14 noiembrie a avut loc un meci de baschet între cele două

școli după care oaspeții au fost duși să viziteze obiectivele turistice ale Sighetului.

PROIECTE ȘI ACTIVITĂȚI

Învățăm să dăruim

Am să vă povestesc despre Georgiana, fetița pentru care voi ați donat câte puțin de 1 iunie. Ea avea tetrapareză-spastică, o boală incurabilă. Cu ajutorul doamnei profesoare Șiman Ardelean Neli și a fetelor din clasa A VI-a A, Ilieș Anca și Baias Andreea am

strâns suma de 600 lei, care a ajutat-o foarte mult. Anul acesta strângem bani pentru Esther, o fetiță de 7 ani care are aceeași boală ca și Georgiana. Sperăm ca pe aceasta cale să mai fie doritori care să doneze. Dacă doriți să donați, căutați-le pe fetele din clasa a VI-a A.

*Ilieș Anca
Clasa a VI-a*

„Prietenii cărții”

În luna noiembrie 2010 a avut loc prima întâlnire a cercului de lectură „Prietenii cărții” de al școala „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”. Acest proiect a fost inițiat de prof. Laura Simion, prof. Tifenbacher Claudia, bibl. Adriana Mihai, cu scopul stimulării apetitului pentru lectură al elevilor din clasele V – VIII. Această primă întâlnire a avut ca subiect opera marelui povestitor și romancier, Mihail Sadoveanu, de la a cărui naștere s-au împlinit 130 de

ani în luna noiembrie 2010. Proiectul a fost conceput pe durata acestui an școlar cu întâlniri lunare, fiecare având o altă temă.

Având în vedere impresiile culese, elevilor participanți după prima întâlnire, noi credem că inițiativa este laudabilă și-i dorim viață lungă acestui frumos proiect la Școala „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa”.

Așteptăm elevii din clasele V- VIII în data de 20 decembrie 2010 la cea de-a doua întâlnire a cercului.

"Modă, muzică, geografie și ... istorie"

În luna noiembrie la școala noastră a avut loc activitatea intitulată "Modă, muzică, geografie și ... istorie". Au participat elevi din clasele V-VIII care au pregătit mici proiecte ce prezentau evoluția modei pe parcursul celor cinci epoci istorice precum și din punct de vedere al așezării geografice. De asemenea, au fost citite scurte prezentări ale evoluției muzicii pe parcursul aceluiași perioade istorice.

După prezentarea proiectelor a avut loc o scurtă paradă a modei specifică epocilor istorice evocate. Juriul alcătuit din cadrele didactice ce predau la clasele respective au punctat originalitatea prezentării proiectelor, originalitatea prezentării costumațiilor și au luat în calcul și planșele realizate de fiecare echipă. Astfel, elevii au fost recompensați cu diplome pentru implicare și mai mult decât atât, din aceasta activitate - după cum au spus și ei - au avut multe de învățat.

CURIOZITĂȚI

Știați că... ursul polar

* Blana ursului polar este albă pentru că mijlocul firului de păr din blană este gol și prin el se reflectă lumina mai mult decât în zăpadă și gheață ?

* Ursul polar este stângaci ?

* Un grup de cercetători a stabilit că urșii polari sunt dotați cu niște ochelari de soare naturali ? Ochii lor sunt apărați de un fel de membrană care are rolul de a atenua lumina orbitoare reflectată de zăpezile veșnice ale nordului ?

Ursul polar poate înota continuu pe o distanță de 100 de kilometri ?

Știați că... pinguinii

* Îndrăzneții navigatori spanioli din secolul al XVIII-lea au întâlnit și ei aceste păsări în călătoriile lor prin regiunile Australiei și le-au dat numele de pinguinos.

* Denumirea vine de la pinguin care înseamnă „grăsime” făcând aluzie la înfățișarea rotunde a acestor păsări. Numele de pinguin li s-a păstrat în toate limbile, în afară de cea franceză .

* Speciile de pinguini sunt răspândite numai în emisfera sudică a planetei

tând de cursul marilor curenți reci din Oceanul Pacific s-a stabilit chiar sub ecuator. Comportamentul lor social stabilitatea cuplurilor modul de îngrijire a progeneriturii sunt unice în lumea păsărilor.

* Pinguinii se hrănesc și petrec o bună parte din viața în ocean, venind pe uscat doar pentru împerechere, creșterea puilor și năpărlire .

dar ciudata specie din Galapagos profi-

Mai multe curiozități !

Broasca cu corn poate împoroca sânge din ochi cu o forță colosală.

Uneori, sângele poate tâșni până la o distanță de 1,2 metri!

Sistemul defensiv de împorocare cu sânge al acestei broaște este foarte eficient împotriva prădătorilor cum ar fi șerpii. Se pare că acest sânge conține o substanță chimică deosebit de puternică.

În mitologie, **baziliscul** era un monstru uimitor, asemănător cu un șarpe, care putea omorî doar dintr-o privire. În lumea naturală totuși, baziliscul real are un talent și mai uimitor {dar inofensiv !}. Căci acesta șopârlă extraordinară poate chiar să meargă – sau, mai precis, să alerge pe apă !

Elefantul aleargă mai repede decât omul

și are rezistență deosebită, aleargă cu o viteză de 8-9 km/ora mai multe ore în șir fără să se odihnească. Un grup aflat în mi-

grare poate străbate chiar și 80 de km într-o zi.

Elefantii sunt înotători foarte buni. Trompa elefantului funcționează ca tubul de oxigen al unui scafandru. Când se scufundă, trompa lui rămâne deasupra apei.

Ghepardul este rapid, dar poate sprinta doar în jur de 20 de secunde înainte de a obosi. Când sprintează, inima îi bate de 10 ori mai repede decât în mod normal.

O mașină sport Ferrari F40, una dintre cele mai rapide mașini construite vreodată, poate atinge 120 km la ora în 4,7 secunde – un ghepard o poate face în numai 3 secunde !

Pop Alex, clasa a II-a C

Fascinanta lume a dinozaurilor

La începutul Triasicului, cu aproximativ 250 de milioane de ani în urmă, viața pe Pământ era dominată de reptile. Primii dinozauri au apărut spre sfârșitul Triasicului. Atunci când dinozaurii au devenit animale dominante, multe dintre reptilele existente, erau pe cale de dispariție.

Alte perioade în care au trăit dinozaurii au fost Jurasic și Cretacic.

Cei mai mari dinozauri carnivori erau: *giganotosaurus*, *carcharodontosaurus* și *spinosaurus*.

Cei mai mici dinozauri erau: *oviraptor*, *siaionyx* și *eoraptor*.

Specialiștii cred că dinozaurii au murit după ce un meteorit uriaș s-a prăbușit pe Pământ acum 65 de milioane de ani.

Răzvan Takacs, clasa a II-a C

Curiozități despre animale

Știați că: *ursul polar* este cel mai mare animal de pradă terestru, prosperă în cel mai aspru mediu. Masculii pot fi de 3m înălțime și cântăresc 650 kg, în timp ce femelele cântăresc 250 kg. Urșii singuratici cutreieră până la 5000 km pe gheață și prin tundră în căutarea hranei.

Știați că : *puma* este o pisică cu multe nume, *puma* mai este cunoscută și ca *cugarul*, *pantera* sau *leul de munte*. În timpul vânătorii puma folosește forța labelor dinapoi pentru a se lansa înspre pradă sa cu sărituri din fugă ce pot ajunge chiar la peste 12 m. Cresc până la 2m înălțime și trăiesc între 10-15 ani.

Știați că : există vreo 80 de specii de *balene*, împărțite în *balene cu dinți* și *balene cu colți*. *Balena albastră* este cel mai mare animal viu, cântărind până la 160 tone. Cel mai lung specimen a fost o femelă de 33,58 m lungime. Durata lor de viață este de 30-80 ani.

Pop Vasiliță, clasa a II-a C

Curiozități din lumea animalelor marine

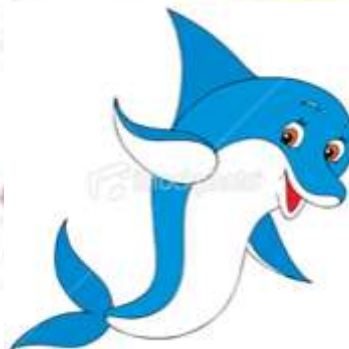
Cea mai mare cochilie aparține *tridacnei*. Unele cochilii de tridacne sunt mai late de 1 metru și cântăresc un sfert de tonă.

Peștele care a trăit la cea mai mare adâncime, descoperit vreodată, a fost un pește plat găsit la aproape 12 km. (7 mile) adâncime în Oceanul Pacific.

Masculii acelor-de-mare pot da naștere unui număr foarte mare de pui în doar 5 zile.

Într-un experiment, un pește cambula a fost așezat pe o tablă de șah. El și-a schimbat culoarea în alb și negru, pentru a se confunda cu fundalul.

Unii pești antarctici au în sângele lor o substanță asemănătoare antigelului, pentru a o îngheța în apele foarte reci.

Biro Daniel, clasa a II-a C

STIAȚI CĂ ???

1. Știați că în China sunt mai mulți vorbitori de engleză decât în America?
2. Știați că delfinii dorm cu un ochi deschis?
3. Știați că puse cap la cap, venele, capilarele și arterele unui adult ar ajunge pentru înconjurul pământului de aproape 4 ori?!
4. Știați că în Indonezia se vorbesc peste 365 de limbi diferite?
5. Știați că alfabetul limbii chineze conține peste 40.000 de caractere?
6. Știați că cămilele au trei seturi de pleoape?
7. Știați că limba unei balene albastre este cât lungimea unui elefant?
8. Știați că inima unei balene albastre este la fel de mare cât o mașină ?
9. Știați că februarie 1865 este singura lună înregistrată în istorie fără lună plină?
10. Știați că în medie o persoană petrece dormind timp de 25 ani ?
11. Știați că fluturii și moliile pipăie, gustă și miros cu ajutorul antenelor ?
12. Știați că expresia șah mat vine de la fraza persană „Shah Mat” care înseamnă „regele este mort”?
13. Știați că cuvântul spaghetti derivă de la cuvântul „spago” care înseamnă „sfoară”?

Curiozități:

De ce mestecăm gumă?

- Uneori simțim că nu ne putem opri din mestecat. Dacă nu mai avem gumă, cerem prietenilor, dacă nu ni se dă, ne agităm. Am putea deveni dependenți de guma de mestecat ? Iată câteva motive pentru care copiii susțin că nu se pot despărți de ea:

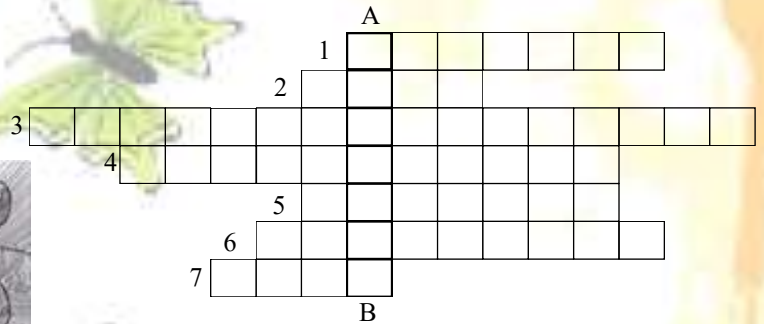
1. Mă ajută să mă concentrez sau mă relaxează.
2. Nu îmi simt gura uscată.
3. Îmi asigură o respirație proaspătă.
4. Mă relaxează.

Și mai ales:

5. Mă face să mă simt „COOL” !!!

REBUS

Radu Diana

Hodja Tiana

Hrenyuk Vanesa

1. Cântece interpretate în preajma sărbătorilor de iarnă.
2. Steaua i-a călăuzit pe cei trei....
3. Ce semnificație are sărbătoarea Crăciunului?
4. Joc popular cu măști.
5. Teatru popular cu Țirozi.
6. Din ce perioadă istorică este atestată sărbătoarea Crăciunului?
7. Când pornesc copiii la colindat?

JOC DE CUVINTE : Găsiți cele 8 cuvinte din careul de mai jos :

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....

F	U	L	G	I	Q	W	C	E	V	R	T
Y	U	I	O	P	A	S	A	D	F	G	H
L	K	J	M	N	O	P	D	Z	X	C	C
Z	O	M	A	T	V	B	O	N	M	R	E
C	O	N	A	R	J	L	U	H	A	A	R
B	G	A	H	A	C	U	R	I	C	C	T
L	U	M	A	N	A	R	I	M	A	I	A
M	I	B	R	A	D	R	O	D	F	U	L
B	A	N	C	E	D	O	R	I	L	N	I
S	A	R	B	A	T	O	R	I	K	M	C
C	A	R	A	S	A	N	T	I	N	O	B
B	A	W	S	A	N	I	E	C	A	T	P

Pagina de Umor

Reflecții cu cârlig

Ultima dorință a peștelui prins: „Rămâne-ți-ar un os în gât!
Nu există pădure fără uscături și ... resturi de mâncare!

Glume

- Bunico, spune-mi o poveste, te rog.
- A fost odată...
- Începutul îl știu. Spune-mi sfârșitul.
- Spuneți-mi, vă rog, schimbați o carte cu defect?
- Firește. Ce defect i-ați găsit?
- Nu-mi place sfârșitul!...
- Tăticule, cumpără-mi mașinuța aia...
- Acum n-am bani.
- Nu-i scumpă. Costă 12 lei și un zero.
- Tocmai, 12 am; îmi lipsește ... zero!
- Pentru acest colet trebuie un timbru de 200 lei.
- De ce ?
- E mai greu cu 20 grame.
- Și dacă-i pun acest timbru se ușurează?
- Grozav aș vrea să zbor în lună în timpul examenelor.
- De ce ?
- Acolo, orice materie este mai ușoară de șase ori decât cele de pe pământ.

- Un bălbăit vine la doctor.
- Vă bălbăiți întotdeauna așa ?
- N-nu, ddocc-ctore, dd-doarr c-când v-vor-besc.

Domnule doctor, am avut un coșmar toata noaptea: se făcea că trăgeam de o ușă pe care scria ceva.

- Și ce scria ?
- Împinge !

Curac Florin, clasa a VI –a A

Epigrame

Eu, o carte – abandonată,
ter,
Îl reclam pe Panait,
Că, de lene, niciodată
N-a aflat că am ... sfârșit.

Teza ta, real dezastru,
Văd – și rezultatul e normal
Că e scrisă – aproape – n mod egal –
Și cu roșu, și cu albastru!

Iată, cărțile-s pătate,
Și cu foi mototolite,
Dovedind astfel cu toate
Că de tine-au fost ... citite!

Despre teza-i compromisă
Profesoara zise-uimită:
- Asta nu-i lucrare scrisă,
E lucrare mângălită!

E la mijloc un mis-
Când îl pune pe Dorel
Să vorbească despre cer...
Parcă-ar fi picat din el!

Într-o zi elevul Voina,
Întrebat fu: „Ce e doina?”
El, ca și picat din lună,
A răspuns: „E fată bună!”

Glume

În deșert, un arici s-a pierdut de mama lui. Deodată se izbește de un cactus. Plin de fericire exclamă:
Mamă!

Darius Colopelnic, clasa a IV-a A

Se joacă un meci important în pădure. Echipa leului ia în prima repriză 3 goluri. În repriza a doua intră și miriapodul în echipa leului și dă 5 goluri. Leul, surprins îl întreabă pe miriapod:

- Unde mi-ai fost în prima repriză?
- M-am legat la șireturi.

Într-o zi, leul fugea după iepuraș să-l prindă și să-l mănânce. Au dat de o cabană și au început să alerge împrejurul ei. Bufnița de pe creangă îi spune iepurașului:

- Fugi mai repede că te prinde leul și te mănăcă!
- La care acesta răspunde:
- Stai fără grijă, am trei ture înaintea lui.

Iusco Crina, clasa a II-a C

Ce e mic negru cu alb și sta în mijlocul desertului ?
Un purice cu vata în urechi !

Pop Alex, clasa a II-a C

Tablou de iarnă

Potârnac Ileana
Clasa a VII-a C

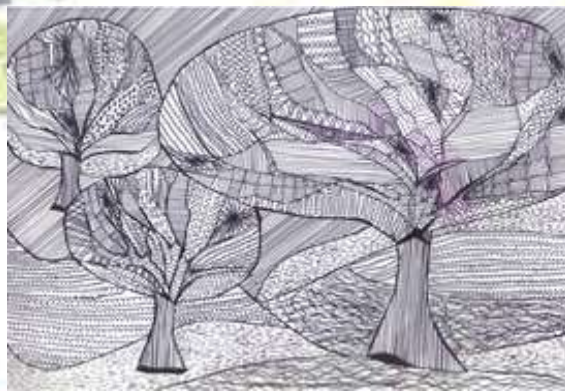
Verdeș Alexandru
Clasa a VIII-a B

Păcurar Aralda
Clasa a VII-a A

Rus Consuela
Clasa a V-a B

Mateescu Dorina
Clasa a VIII-a C

**R
E
D
A
C
Ț
I
A**

Profesori coordonatori :

- * Hotea Sorin
- * Kormoș Maria
- * Mihai Adriana
- * Simion Laura
- * Radu Mirela
- * Tifnbacher Claudia

Colectiv de redacție:

- Balasz Cristian - a VIII-a A
- Cîrlan Miruna - a VII-a A
- Lazăr Bogdan - a VII-a A
- Maroșan Patrik - a VIII-a A
- Simion Bianca - a VIII-a A
- Tifnbacher Daiana - a VII-a A
- Vlad Diana - a VIII-a A

Profesori colaboratori:

- Bagoly Tunde, Bodea Angelica, Bodnariuc Dorina, Botizan Ioana, Codrea Doina,

- Cociuba Edita, Danci Vasile, Franyi Antonia, Groza Mariana, Herșcovici Lucreția, Lazăr Marian, Mihalca Florica, Nemeș Ileana, Orga Mihaela, Pașca Ana, Puț Liliana, Rad Mariana, Rednic Daniela, Sima Ileana, Simion Florin, Simion Mihai, Șuștic Mariana, Șiman-Ardelean Neli, Villand Albert

**Revistă editată și tipărită prin
PROGRAMUL DE GRANTURI PENTRU DEZVOLTARE ȘCOLARĂ
aplicat de Școala "Dr. Ioan Mihalyi de Apșa"**

ISSN 2285 – 8288
ISSN-L 2285 – 8288